

נפקא מינא

עלון מס' 3 | פורים תשפ"א | 22.2.21

חדד
בית היסוד כמישפחה

משרד החינוך
מנהל החינוך הדתי

חייסכיוא

על הבמה עם
שולי רנד

צילום: אילן בשור

יטכל וואס וואס יט לו נישן שטאט

* **נפקא מינא** | זהו מושג תלמודי שמשמעותו בשיח הגמרא הוא "מה יוצא לנו מהדיון", וביתר דיוק מה ההשלכה המעשית בין שתי דעות שחולקות ביניהן. עלון זה מנסה לגעת בסוגיות חינוכיות בוערות ואקטואליות במטרה לעודד חשיבה ובעקבותיה פעולה בשדה העשייה החינוכית. חז"ל אומרים שחותמו של הקב"ה הוא אמת. אנו כבני אדם צועדים בשאיפה להתקרב למידה זו. **בהתקרב חג הפורים** הקדשנו את הגיליון לעיסוק ב'**אותנטיות**'. חכמינו אמרו 'נכנס יין יצא סוד' (סנהדרין דף ל"ח ע"א). מהו סוד **האותנטיות**? דבר אותנטי או אישיות אותנטית מצליחים בדרך כלל להעביר את מסריהם לדור הבא. מוזמנים לצעוד עמנו בנבכי הגיליון ולגלות סוד זה.

"ד"ר טל בן-שחר הוא המרצה המבוקש בעולם. בקורס שאותו הוא מלמד באוניברסיטת הווארד, סטודנטים נשארים ערים כליל הרישום על מנת לתפוס מקום בקורס, והאולם מלא עד אפס מקום כולל הרצפה והמדרגות." המשך קריאה בעמוד 3

"הנושא שלנו הוא 'אותנטיות'. עושה רושם שאתה **אמן שהתכונה הזאת קיימת בך.** האם לא קיים פרדוקס בין מדיום שבמהותו אינו אמתי (תיאטרון, סרט)

כפלטפורמה להבאת תכנים שהם אמתיים? ובנוסף, כיצד ניתן להיות **אותנטי** בתוך עולם הבמה?" המשך קריאה בעמוד 12

"חגיגה משמעותית של פורים מתרחשת אצלי סביב התפילה והאמונה. אני חושב ומרגיש שיישום ההלכה 'כל הפושט יד נותנים לו' הוא אחד מהכוחות של פורים. בחג פושטים יד בפני ה' ומבקשים, ניתן למשוך שמחה, חסד, אהבה, אמונה וכו'. המלך במשתה, על משקל המלך בשדה, למרות שכשלעצמי, אני שותה..." המשך קריאה בעמוד 14

"מה הקשר אליי? משחוק ממקם עצמו בעולם החינוך, צובר תאוצה ככלי חינוכי ובהדרגה עובר לערוצים יישומיים במערכת החינוך. אנחנו חייבים "לעלות על

הרכבת" וכך גם נצליח להגביר מוטיבציה ומעורבות של הלומדים על ידי שילוב אלמנטים משחקיים בסביבות חינוכיות." המשך קריאה בעמוד 4

"דע לך ידידי כי אני הדל, תהילות לאל, יודע אני בעצמי שאיני יודע כלום, על כן ראוי לי להיות נקרא 'יודע'. אבל עליך אני אומר, אף על פי שלא ראיתך, שאין אתה יודע, מאחר שראיתי במכתבך שאתה חושב עצמך יודע." המשך קריאה בעמוד 7

כי בְּרָנֶע הַנְּנִי נּוּפְלוֹת חומוֹת אֲדִירִים. הַשְּׁרִירִים הַגְּדוֹלִים מְתַרְפִּים, וּכְנָגֶדָם נִדְרָכִים

שִׁירִים קְטָנִים עֲדִינִים, שְׁכָל רְצוֹנָם לְדִיֵּק רְצוֹנָה. שְׁכָל רְצוֹנִי. וְרָנֵעַ הָהֵן הוּא רָנֵעַ הָהֵן בּוֹ פָּנִים הֵן פְּקָעוֹת שֶׁל יָפִי. מָה שֶׁרָאִיתִי אֲנִי בְּהַנְנִי עֵינִי לֹא רָאִתָּה זוּלָתָהּ. המשך קריאה בעמוד 10

"במפגש קהילה לומדת לא יוכל להתקיים מרחב משמעותי ללמידה, אם חבריה אינם **אותנטיים** ומעריכים זה את זה, וקיים רצון למפגש אמתי הדדי. חשיפה מלאה דורשת אמון בשותפים בקהילה ומייצרת פתיחות ללמידה. הישיבה השווייטית באותו גובה מאפשרת

לשמור על קשר עין עם כל הנוכחים לאורך כל הפגישה. **כל הנוכחים נראים לעיני כולם כל הזמן ונוצר דיאלוג מ"לב אחד לשני".** הלימוד המשמעותי מערב את ההווה של שני הצדדים, ומתיר לשניהם להתפתח ולפגוש את עצמם באמת. נוצר שיתוף **אותנטי** ואמתי של השותפים, בתהליך ההתבוננות התוך-אישי שהם עוברים. הפרט תורם את משמעותו למרחב הלמידה." המשך קריאה בעמוד 8

"ריבונו של עולם אם נדבר גלויות ל פ ע מ י ם אין לי כוח בעולמך להיות אנה מפנך אסתתר? מה אטען מה אצטרך מה אדבר? חנון ורחום הן לפניך גלוי כאן יהודי שעל חוט השערה הוא תלוי נלחם בעצבות בייאוש המכרסם כתולעת השמחה נסתלקה ממני וגם הדעת קולות מהעבר לוחשים לי לעצור אבל אני מוסיף בחושך לחתור ושואל ומבקש איי-איי-אייכה איי-איי אייכה אייכה! אותו זקן וכסיל שולח בי חיצים אני הולך וכושל הוא הולך ומעצים נשמה קדושה המשך קריאה בעמוד 11

מיכל דה האן | דבר החמ"ד

ד"ר טל בן-שחר הוא המרצה המבוקש בעולם. בקורס שאותו הוא מלמד באוניברסיטת הווארד, סטודנטים נשאים ערים בליל הרישום על מנת לתפוס מקום בקורס, והאולם מלא עד אפס מקום כולל הרצפה והמדרגות.

אותו ד"ר בן-שחר כותב: "החיים מצטמצמים בצורה משמעותית כאשר חלק גדול מהאנרגיה הולך למאמצים שמטרתם למנוע פגיעות, וכשחלקים **אותנטיים** נשארים מוחבאים. אנשים מרגישים את החסר.

לפעמים אנשים פשוט לא מכירים את עצמם, אין להם זהות, כי הדגש שלהם הוא על איך אחרים רואים אותם".

בהוראה משמעותית יש ממד של **אותנטיות**. מורה **אותנטי** הוא מורה שפיו וליבו שווים, מורה-מחנך לחיים. תלמידים קונים ידע ומעצבים זהות הרבה בזכות אישיותו-נפשו-מדותיו ותכונותיו של המחנך. כאשר המורה עסוק בנראות, בהנכחת שלמות, הוא עשוי להיתפס כמנותק. כאשר מורה מסכים להסתכן, לעבור תהליך בו הוא מוריד את המסכות וחושף את ה'אני מאמין' שלו, את תפיסת עולמו, הוא מזנק למים שאין בהם סוף, מים שקטים וצלולים.

החינוך, במלוא מובן המילה המהדהדת הזו, הוא הרגע בו התלמיד רוצה להיות יותר. יותר דומה למחנך, יותר דומה לעצמו ולדמות הבוגר שבו הוא חולם את עצמו.

בחמ"ד אנו מכוונים לזהות ציונית דתית, מתוך אמת החיים של המחנך, מתוך עומק ושורש נשמתו, **באותנטיות**. בימי אתגר הקורונה נחשפנו בעוצמה רבה לצורך הגדול של **אותנטיות** במלאכת החינוך. עטינו מסכות מבד והורדנו מסכות בלב. ראינו איך תלמידים צמאים לחיבוק, לדמות אב / אם בוגר, למישהו שייתן להם את העוצמה שבשורשים על מנת לעוף לשמיים.

באותנטיות, עם עוצמה ובאהבה גדולה,

מיכל

"חזרה לעמוד הראשי"

משחוק בחינוך

ד"ר עדי וגרהוף | חוקרת במחלקת המחקר|אגף מו"פ ניסויים ויוזמות

אחת ממצוות הפורים היא "לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁפָּה וְשִׂמְחָה" (אסתר ט', כ"ב). ואם בשמחה עסקינן, אין כמו חדוות המשחק!

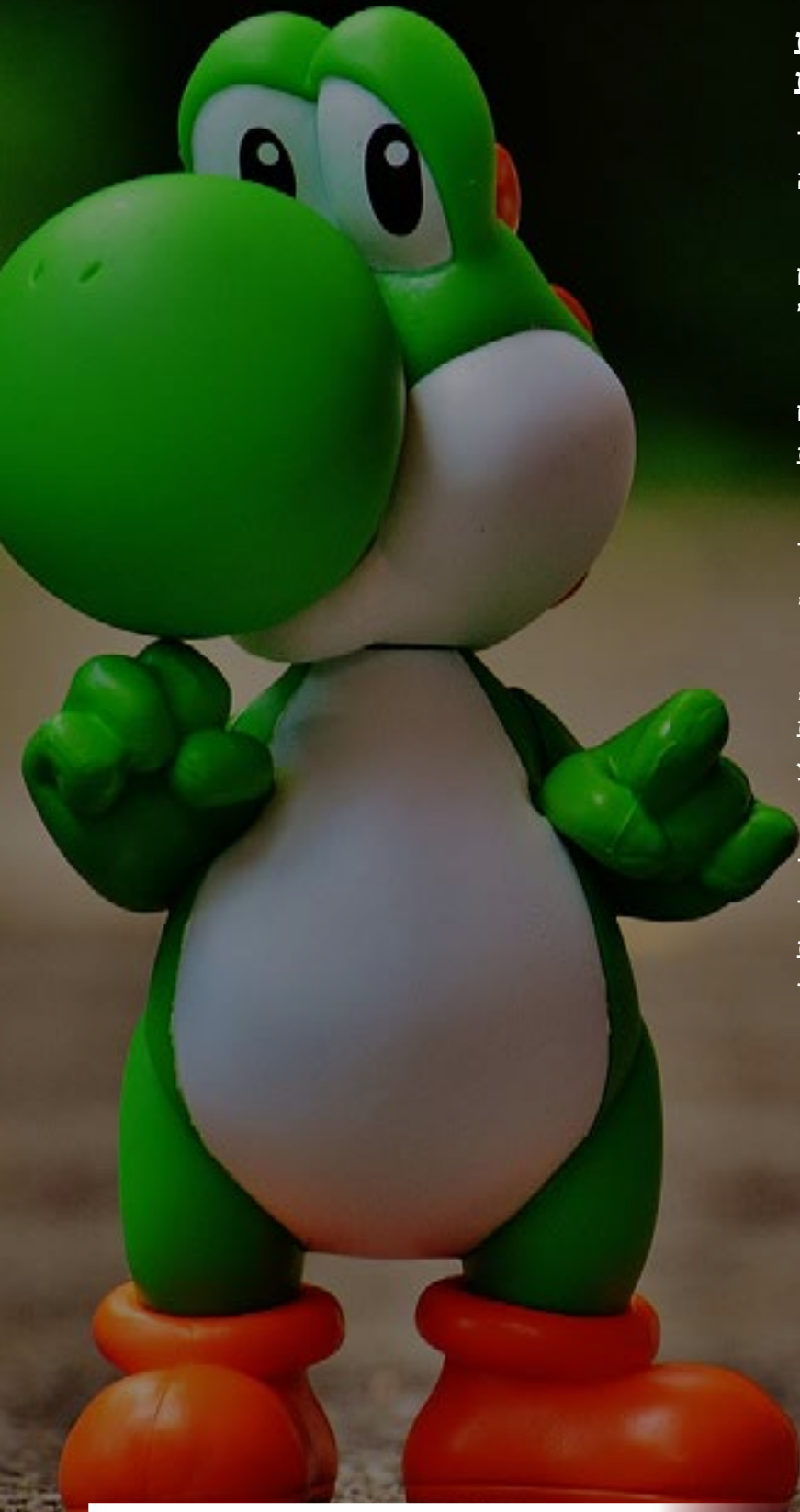
המגמה היום היא "למשחק" רכיבים שונים בחיינו, והיא נקראת "משחוק" (Gamification)

מה זה? משחוק הוא יישום אלמנטים משחקיים וטכניקות עיצוב דיגיטלי לבעיות שאינן משחק.

למה עושים את זה? שימוש בעיצוב משחקי גורם להגברת הרצון, ההשתתפות, המעורבות, הנאמנות והתחרות.

איך עושים את זה? ניתן לכלול נקודות, לוחות תוצאות, תחרויות ישירות ומדבקות או תגים, עיצוב ויזואלי מזדמן, הוספת שמע וכיוב'.

מה הקשר אליו? משחוק ממקם עצמו בעולם החינוך, צובר תאוצה ככלי חינוכי ובהדרגה עובר לערוצים יישומיים במערכת החינוך. אנחנו חייבים "לעלות על הרכבת" וכך

גם נצליח להגביר מוטיבציה ומעורבות של הלומדים על ידי שילוב אלמנטים משחקיים בסביבות חינוכיות. **מה צפוי?** בעתיד הלא רחוק, המשחק יתייחס לאופן בו אנו חושבים, כיצד אנו משתפים פעולה ואיך אנו יוצרים יחד דרך אחרת ללמוד, לעבוד ולבנות קהילה. ניתן יהיה להשתמש במשחק כדי לעצב כישורים והתנהגויות של הלומדים.

מה הנפקא מינא? כניסת המשחק לשדה החינוך פורסת מצע שלם של אפשרויות ללמידה בתוך הכיתה ומחוצה לה בדרכים מהנות ורלוונטיות ללומדים.

אליה וקוץ בה? עם כל הנאמר לעיל, עולות גם שאלות בדבר יעילות המשחק בעבור קהלי יעד שונים, בדבר יכולת היישום בבתי ספר מרקע חברתי-כלכלי נמוך ובעיקר בדבר השינויים הנדרשים לצורך הטמעה שיטתית ומבוססת של משחק.

נחזור לחג שלנו: הרי מצווה לעשות את יום הפורים יום משתה ושמחה. ואמנם המצווה לשמוח נמשכת בכל משך לילו ויומו של פורים, אך מדוע לא כל השנה? מוזמנים להמשיך ולשחק!

רוצים לקרוא עוד ולראות דוגמאות רבות למשחק בחינוך? הקליקו ושחקו בדו"ח של מערך המו"פ משה"ח

"למד לשונך לומר איני יודע שמא תתבדה ותאחז" (ברכות ד' ע"א)

בנוהל שבעולם בני אדם מעריכים את הידיעה. האדם הוא יצור תבוני, וככל שהוא חוקר ומגלה את צפונות העולם כך המציאות מתקדמת ומתפתחת. **בעת הגיע חג הפורים** אנו לומדים שאחת ממצוות הפורים היא משתה ובהקשר לכך נאמר 'אמר רבא מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי' (מגילה ז' ע"ב). כלומר אדם חייב להתבשם בפורים עד למצב שאינו יודע להבחין בין שתי דמויות מנוגדות במגילה. מה המקום של **אי-הידיעה** בחיינו בכלל, לאו דווקא בפורים? במסכת ברכות נאמר שהסיבה שמשה רבנו אמר לחרטומים 'כחצות לילה אני יוצא' ולא 'בחצות', היא שהיה חשש שהחרטומים לא ידעו את הזמן המדויק של חצות, יחשבו שמשה טעה, והוא לא יוכל להוכיח את צדקתו. מכאן למדו חז"ל שאדם צריך להרגיל עצמו לומר שאינו יודע. מה משמעות המינוח 'ירגיל עצמו'? דומני שיש כאן תביעה לפעול נגד האינסטינקט שלנו, שהוא לומר 'אני יודע'. אי ידיעה נחשבת חסרון וחולשה ולכן הדרישה מאתנו היא לאמן את השריר של 'אי-הידיעה' ולהרגיל את עצמנו כטבע נרכש לומר איננו יודעים. באחד

מספרי הבן איש חי מצוטט המכתב הבא:

אצל הרב יוסף חיים, ה"בן איש חי", התקבל מכתב שבו התגאה השולח שהוא מכיר היטב את כל סודות הקבלה, ויודע את תורת הנסתר על בוריה. וכך השיבו הבן איש חי:

"דע לך ידידי כי אני הדל, תהילות לאל, יודע אני בעצמי שאיני יודע כלום, על כן ראוי לי להיות נקרא 'יודע'. אבל עליך אני אומר, אף על פי שלא ראיתך, שאין אתה יודע, מאחר שראיתי במכתבך שאתה חושב עצמך יודע".

המצב התודעתי של אדם שמוכן לומר 'איני יודע' מחבר אותנו למאמר המשנה באבות 'איזהו חכם הלומד מכל אדם'. רק אדם שלא מלא מעצמו ויודע להתהלך בעולם בענווה, ביודעו שרוב הנסתר על הנגלה, יכול להיות פתוח לחכמה שנמצאת מסביבו וללמוד מכל אחד.

אחד הגורמים המרחיקים את האדם **מאותנטיות**, הוא העובדה שעליו להציג דברים שהוא לא שלם איתם. אדם אותנטי הוא איש אמיץ שלעיתים משלם מחיר על האמת שלו. יש והאדם נדרש להתיישר על פי נורמה שהוא לא שלם איתה. האם הוא יהיה מסוגל לקום ולומר: 'איני יודע, לא בטוח שהדרך בהכרח ישירה בעיניי. אבור לי דרך אחרת?'

כבר שנה אנו בתוך ימים שהרגילו אותנו לומר 'איני יודע'. האם גם בתוך העשייה החינוכית נדע להתבונן על תלמידינו ולהיות פתוחים לצוהר ש'נפתח' לנו באישיותם? **האם נבוא אליהם יודעים, או שמא בענווה נצעד ונאמר 'איני יודע', באתי ללמוד? בידכם הדבר.**

"לא אותנטית - לא קהילה"

מקור המילה **אותנטיות** הוא ביוונית: authentikós: Authenticus ובלטינית Authenticus שפירושו: מקורי, ראשוני, מ"יד ראשונה".

authént הוא אדם העושה דברים בעצמו, ומכאן התואר היווני המתייחס לאדם הפועל באופן עצמאי. הגדרות שונות מתייחסות לאותנטיות כחוסר קונפורמיות, מגבלות וחוקים חברתיים, תרבותיים וחיצוניים, או כל דבר שלא עומד בקנה אחד עם העצמי האמתי והבסיסי של האדם.

"היחידים השייכים לקהילה משלימים אלו את אלו. בכל אדם יש משהו מיוחד במינו, נדיר, שאינו ידוע לאחרים; לכל יחיד יש משהו מיוחד לומר, צבע מיוחד להוסיף לקשת הצבעים הקהילתית". לפיכך, כאשר מצטרף האדם הבודד לקהילה, הוא מוסיף ממד חדש למודעות הקהילה. הוא תורם משהו ששום אדם אחר לא יכול היה לתרום. הוא מעשיר את הקהילה. אין לו תחליף. היהדות מאז ומתמיד ראתה את היחיד כאילו הוא עולם קטן... בשל אותה מיוחדות, מתכנסים בני האדם היחידים ביחד, משלימים אלו את אלו, ומשיגים אחדות" (הרב יוסף דב סולובייצ'יק).

במפגש קהילה לומדת לא יוכל להתקיים מרחב משמעותי ללמידה, אם חבריה אינם **אותנטיים** ומעריכים זה את זה, וקיים רצון למפגש אמתי הדדי. חשיפה מלאה דורשת אמון בשותפים בקהילה ומייצרת פתיחות ללמידה. הישיבה השוויונית באותו גובה מאפשרת לשמור על קשר עין עם כל הנוכחים לאורך כל הפגישה. כל הנוכחים נראים לעיני כולם כל הזמן ונוצר דיאלוג **"לב אחד לשני"**. הלימוד המשמעותי מערב את ההווה של שני הצדדים, ומתיר לשניהם להתפתח ולפגוש את עצמם באמת. נוצר שיתוף **אותנטי** ואמתי של השותפים, בתהליך ההתבוננות התוך-אישי שהם עוברים. הפרט תורם את משמעותו למרחב הלמידה.

על פי בובר, הדגש הוא היחסים והאופן בו הם מאפשרים התגלות של **אותנטיות**. הוא האמין כי אדם יכול לפגוש עצמו באמת רק מתוך דיאלוג כן עם אדם אחר. במפגש קהילה נוצר דיאלוג אמתי עם מספר אנשים בו-זמנית, מפגש המעצים את ההתגלות של **האותנטיות**, והאדם יכול לפגוש את עצמו באמת.

יתרונה של קהילה לומדת הוא בשונות הרכב משתתפיה. החשיבה המפרשת אינה מתרחשת במפגש עם הזהה. היא מתעוררת במפגש עם השונה שהוא גם דומה, או דומה שהוא שונה.

חשוב כי הרכב המשתתפים בקהילה יהיה בעל בסיס משותף דומה, אך כל פרט יהיה בעל ייחוד שונה. להיות **אותנטי** נחשב לתהליך גילוי עצמי הנמשך לאורך כל החיים, הכולל מימוש פוטנציאל אישי והתנהלות לפיו, וקבלת האחריות לתוצאות של בחירות חיים שנעשו במודע או שלא במודע. מטרת תהליך זה (שלעתים מושג בסבל), היא השגת הלימה בין אידיאלים, ערכים ופעולות ביחס לעצמי ולאחרים. הקהילה מאפשרת לפרט לבטא את **האותנטיות** שלו, במרחב האותנטי לו.

"כששני אנשים מתייחסים אחד לשני בצורה אותנטית ואנושית, אלוקים הוא ה"חשמל" ששורה ביניהם" (מרטין בובר)

להרחבה

[האחר הלוונטי בקהילה מקצועית לומדת](#)

[אותנטיות במודל סנהדרי"ן](#)

[Dobeing in Professional Learning Community](#)

"הנני" | סיון הר-שפי

כי תיפּה בְּיוֹתֵר לְאַהֲבָה וּלְאַמוּנָה,
היא מֵלֵת:
הִנְנִי.

הִנְנִי לָךְ, לְקִרְאָתְךָ, לְפָנֶיךָ.
הִנְנִי שְׁלֹךְ, בְּיָדְךָ. מֵאַזִּינָה
לְכָל קְרִיאוֹתֶיךָ הִנְנִי.
הִנְנִי הֵנָּךְ.

כי בְּרַגַע הִנְנִי נוֹפְלוֹת חוֹמוֹת אֲדִירִים.
הַשָּׂרִירִים הַגְּדוֹלִים מְתַרְפִּים, וְכַנְגָדָם נִדְרָכִים
שִׁירִים קִטְנִים עֲדִינִים, שֶׁכָּל רְצוֹנָם לְדִיק
רְצוֹנְךָ. שֶׁכָּל רְצוֹנִי.
וְרַגַע הֵהוּ הוּא רַגַע הַחוּ
בּוֹ פָנִים הֵן פִּקְעוֹת שֶׁל יֹפִי.
מָה שֶׁרְאִיתִי אֲנִי בְּהִנְנִי
עַיִן לֹא רָאָתָה
זוֹלָתְךָ.

כי הַכּוֹאֶבֶת בְּיוֹתֵר לְאַהֲבָה וּלְאַמוּנָה, היא מֵלֵת:
אֵיכָה.
כּוֹאֶבֶת כְּמִכָּה. אֵיכָה.
הַלּוֹאִי תִמְצָא לִי הַלּוֹאִי תִמְצָאנִי
מִקְדִּימָה שְׁאַלְתָּךְ, מִקְדִּים בְּדִידוּתִי:
הִנְנִי.

"פגישה לאין קץ" | תרגילי כתיבה יוצרת להשראה

"חזרה לעמוד הראשי"

אייכה | שולי רנד

ריבוננו של עולם אם נדבר גלויות
לפעמים אין לי כוח בעולמך להיות
אנה מפנך אסתתר?

מה אטען מה אצטדק מה אדבר?

חנון ורחום הן לפניך גלוי

כאן יהודי שעל חוט השערה הוא תלוי
נלחם בעצבות בייאוש המכרסם כתולעת

השמחה נסתלקה ממני וגם הדעת

קולות מהעבר לוחשים לי לעצור

אבל אני מוסיף בחושך לחתור

ושואל ומבקש

איי-איי-אייכה

איי-איי-אייכה

אייכה!?

אותו זקן וכסיל שולח בי חיצים

אני הולך וכושל הוא הולך ומעצים

נשמה קדושה אל נא תבכי שבורת כנף

הן תעידי עלי כמה הייתי נכסף

כשסודות מהעבר פקדו עלי לעצור

אבל אני מוסיף בחושך לחתור

ושואל ומבקש

איי-איי-אייכה

איי-איי-אייכה

אייכה!?

בסופו של יום הן אפלט אל החוף

האדמה הרחומה אותי אליה תאסוף

ואז אצעק ואצטדק ואספר

איך בחושך הזה הייתי חותר

ושואל ומבקש וכוסף!

אייכה!?

לשמיעת השיר לחץ כאן

אלי אטיה ועינת ולך | על הבמה עם שולי רנד

רצינו להתחדש ולתת זווית אחרת לנושא האוטנטיות. לשם כך נסענו (בזום) להיפגש עם שולי רנד, אמן ויוצר אהוב, שאנו סוברים שיצירתו נוגעת בלשד החיים באופן מיוחד ואמתי. השאלות נסובו סביב שלוש צירים: אוטנטיות בעולם הבמה והתיאטרון, כתיבת שירים ולחנים, אוטנטיות בחיי היומיום. שולי מרואיין עמוק ומעניין, הציג בפנינו פנינים אותן אנו מביאים בפניכם.

אוטנטיות

הנושא שלנו הוא 'אוטנטיות'. עושה רושם שאתה אמן שהתכונה הזאת קיימת בך. האם לא קיים פרדוקס בין מדיום שבמהותו אינו אמתי (תיאטרון, סרט) כפלטפורמה להבאת תכנים שהם אמתיים? ובנוסף, כיצד ניתן להיות אוטנטי בתוך עולם הבמה?

אם אני מבין נכון, אוטנטיות עניינה להיות נאמן לעצמך ולהיות מוכן לשלם מחירים בשל כך. אמנם תיאטרון וסרט הם עולם שיקרי בהיבט של המדיום ואינם מתרחשים במציאות, אולם משתמשים בהם כמניפולציות על מנת שנוכל לשקף את החיים. ניתן לומר שאנו משתמשים בכלים של שקר כדי לספר את האמת. במידה והיצירה נעשית טוב, היא תיצור הדהוד בתוך חיי הצופים. ואם לומר את האמת – השקר שעל הבמה לא גדול יותר מהשקר של החיים עצמם. דוגמה לכך היא 'המלט' שיוצר מחזה שמטרתו לגלות האם הרוצח של אביו הוא אכן מי שהוא חושד בו. ההוראות המדויקות לשחקנים כיצד להציג את הסצנה והביצוע המדויק יוצר הדהוד שגורם לכך שהחשוד לא יכול לשאת בהצגה וקם באמצע. המרצע יוצא מהשק – החשוד הוא אכן הרוצח. אדם אוטנטי נדרש לאומץ. ילדים הם אוטנטיים בלי בחירה, כבוגר אתה בוחר האם להתחדש ולהוסיף דעת, לחפש, לצמוח. אם יש לך את האומץ לשאת באחריות החיפוש הזה אתה יוצר אוטנטי. כמו בסיפור על 'האוצר מתחת לגשר', לעיתים אתה מתרחק מעצמך ומחפש את הבשורה במקום רחוק, אולם כאשר אתה אוטנטי, תמצא את האוצר בתוכך פנימה. בתחילת דרכי הבימתית עשיתי כמה תפקידים של דמויות מיוסרות (המלט) וכאשר ראיתי שאני מתחיל להיות מזוהה עם הדמויות מסוג זה, ביקשתי תפקידים אחרים, לדוגמה דמויות קומיות ותפקידים בקומדיה, על מנת שלא אתקבע בטייפ-קסט מסוים.

צילום: אילן בשור

ברבים מהשירים שלך יש תחושה של טקסטים שמהפכים את הקרביים של המאזינים. מאיזה מקום מגיעה כתיבה שנוגעת בנבכי הנפש של האדם, האם גם זה שייך לאומנות אותנטית?

בעולם הבמה והתעשייה של האומנות, יש כל-כך הרבה דברים שלא מסתדרים עם עבודת ה' (ולאו דווקא תכנים שאינם ראויים). פרסום, כסף, כבוד, יצירת להיטים. מצפים שתמשיך את הז'אנר שאותו עשית. האתגר גדול – כמה נכון להישאר נאמן לאמת שלך, וכמה להיענות לקולות אחרים? פעמים רבות שאלתי את עצמי: מה אני עושה כאן בכל העשייה הזאת? הנחמה וההצדקה שמצאתי הן שבתוך כל הסייגים והדברים שאינם מגוף האומנות, ישנה נקודה פנימית-אלוקית שהיא ההצדקה לכל הקיום של העשייה הזאת. בדיסק האחרון שיצא לפני כשנתיים, 'רצוא ושוב', ישנם שירים שנובעים ממקום אחר בנפש מאשר בדיסק הראשון. בעוד בדיסק הראשון הנרטיב הוא 'נחמה' ותפילה לרבש"ע (אם לדבר גלויות) הרי שבדיסק השני הדגש הוא לקיחת אחריות על חיך. ניתן לומר שהדיסק השני הוא 'למיטיבי לכת'. היו כאלה ששאלו מדוע אני כותב באותו סגנון של השירים שכבר הצליחו. אני כותב מהמקום שבו אני נמצא ומרגיש נכון לזמן היצירה, גם אם אצטרך לשלם על כך מחיר. בחלק לא מבוטל של היצירה הקולנועית ישנה התבוננות על העולם הדתי / החרדי. ניתן לומר שמביאים את הצד הסוציולוגי של החברות הדתיות. מקום שעוד לא נגעו בו מספיק הוא הקשר עם רבש"ע. בסרט "אושפיזין" האמונה הובילה את העלילה, וזה אזור שעוד ממתין לגאולה של היוצרים, האמונה והקשר עם הקב"ה.

ביצירה שלך וגם בראיונות איתך ניכר שאתה מישיר מבט לחיים ונותן מקום לעיסוק בקשיים ובאתגרים ולא מטאטא אותם מתחת לשטיח. האם תכונות אלו גם קשורות לאותנטיות?

אענה לך בסיפור: מספרים על רב שהיה מאריך בתפילתו, וביקש מהציבור לא להמתין לו עד שיסיים את תפילתו אלא להתחיל את חזרת הש"ץ מיד. ההמשך הוא שכאשר החלו לנהוג כהוראתו הוא לא עמד בזה, וכעס מדוע אינם מכבדים את מעמד הרב... הסיפור הזה מבטא את הקונפליקט של חיינו, הבמה רק מחריפה אותו ומציגה אותו בעוצמה. אנו יצורים מורכבים ולא ניתן לצפות מאיתנו אמת צרופה ללא זיוף בכלל. נולדנו לעולם של העלם ובו אנו מתהלכים ומנסים לעשות את הכי טוב שאפשר.

חשיפת הקשים והאתגרים של האדם לעיני כל לא בהכרח מעידה על אותנטיות. מה שאני מנסה לעשות הוא לקחת את מסכת חיי, על הצלחותיה וקשייה, ולהשתמש באמנות על מנת לבטא סיפור שיכול להיות משמעותי עבור המאזינים והצופים. אותנטיות היא נאמנות לעצמך והסכמה לשלם מחיר על כך. אני לא נהנה מכך, אלא מנסה לתרגם את מה שאני עובר לחיי המעשה. לשם כך באתי לעולם, לתת ערך לזולת מסיפור חיי האותנטי.

אחת הנקודות שבדאי להזכיר מתורת ר' נחמן שיכולה לסייע, היא להיות נאמן לעצמך ולדעת לשמוח גם ב'קצת'. המגלומניה עושה אותנו אנשים לא שמחים, לכן כדאי להיאחז במה שיש, גם אם הוא קטן.

לסיום בהקשר לשמחה, כיצד אתה חווה את חג הפורים, מתי הוא בשיאו מבחינתך?

חגיגה משמעותית של פורים מתרחשת אצלי סביב התפילה והאמונה. אני חושב ומרגיש שיישום ההלכה 'כל הפושט יד נותנים לו' הוא אחד מהכוחות של פורים. בחג פושטים יד בפני ה' ומבקשים, ניתן למשוך שמחה, חסד, אהבה, אמונה וכו'. המלך במשתה, על משקל המלך בשדה, למרות שבשלעצמי, איני שותה...

חברי מערכת העלון |
אילה צדוק (עורכת)
עינת ולך
אלי אטיה
ניר גולן

עריכת לשון | מוריה שטרן
עיצוב גרפי | אילה צדוק

נתראה אי"ה בגיליון הבא
שמתוכנן לצאת סביב פסח
ויעסוק בנושא
חירות
החופש לבחור!